

Цубенко В.Л.

*докторка історичних наук, професорка,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*

**«ПІВДЕНЬ УКРАЇНИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ІСТОРІЇ» – V МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА
90-РІЧЧЮ ОДЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

В 2000-х рр. в історичній науці посилюється інтерес до регіональної проблематики. До минулого окремих регіонів України стали звертатися академіки, історики, краєзнавці, фахівці різних галузей науки. Процеси глобалізації та інтеграції посилюють усвідомлення необхідності збереження регіональної специфіки. Південь України – це, по суті, перша контактна зона, ареал зустрічі Середземноморської й кочових цивілізацій, регіон розпочатих задовго до настання нашої ери колонізаційних процесів. По-друге, це територія формування українського козацтва – порубіжної військової спільноти, яка гідно відповіла на виклик кочового Степу і розчистила простір для нових суспільних відносин на цій території. По-третє, це арена активного «перемішування» різних етнічних спільнот, а отже, і конкуренції різних типів націоналізмів [1, с. 17]. З моменту російського збройного вторгнення у суспільстві особливо посилюється інтерес до регіональної історії, її правдивого відтворення. 17-18 вересня 2020 р. в Одесі відбулася V Міжнародна науково-практична конференція «Південь України у вітчизняній та європейській історії»

присвячена 90-річчю Одеської державної академії будівництва та архітектури, проблематика якої викликала інтерес і досить широкий науковий резонанс. Актуальність проведення даної наукової конференції визначається необхідністю збагачення сучасної історіографії і переосмисленням української історії та розсекреченими архівами на етапі сьогодення. Тематика конференції є дуже важливою в науковому плані й практично значимою для Південної України. Одержані результати доцільно застосувати у практичній діяльності організацій, історичних національно-культурних товариств, а також при підготовці монографій і навчальних посібників, лекцій з історії України і спецкурсів, у тому числі краєзнавчих.

Конференцію було включено до плану міжнародних заходів, затвердженому Міністерством освіти і науки України. Ініційована Одеською державною академією будівництва та архітектури науково-практична конференція має свою історію – започаткована, як міжнародна, у 2012 р. під назвою «Південь України у вітчизняній історії», в 2014 р. – II, в 2016 р. – III, в 2018 р. – IV Міжнародні науково-практичні конференції пройшли під назвою «Південь України у вітчизняній та європейській історії». Організатором наукового заходу стала завідувачка кафедри українознавства Одеської державної академії будівництва та архітектури д.і.н., проф., член НСЖ України, почесний краєзнавець України В. Л. Цубенко, співорганізаторами – відділ історії України XIX – початку XX століття Національної академії наук України, управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини Одеської міської ради, Ягеллонський університет (м. Краків, Польща). Конференція пройшла на сучасному організаційному рівні, але через пандемію коронавірусу в онлайн-форматі. Робота конференції пройшла у вигляді пленарних засідань, секційних дискусій.

На адресу оргкомітету конференції надійшли листи привітання учасникам і організаторам конференції від Голови Верховної Ради України Д. Разумкова, т.в.о. Міністра освіти і науки України М. Кизими, голови Одеської обласної державної адміністрації М. Куцоого. До початку роботи конференції видано збірник наукових праць матеріалів конференції (456 сторінок) [2].

Конференція проводилася за секціями: 1. Дискусійні питання соціально-економічної, політичної та військової історії півдня України. 2. Історія розвитку освіти, науки і техніки півдня України в іменах: здобутки та перспективи. 3. Охорона і збереження культурно-історичної

спадщини півдня України: внутрішні і зовнішні аспекти. 4. Історіографія, джерелознавство та методологія історико-краєзнавчих досліджень. 5. Проблеми мовознавства: історія та сучасність. 6. Україна – Польща: історичні паралелі. 7. Православ'я в Україні та за кордоном: історія, проблеми. У ході пленарного та секційних засідань учасники представили низку цікавих та актуальних доповідей, мультимедійних презентацій, активно обговорювали проблемні питання, обмінювалися думками, досвідом, надавали пропозиції.

Участь у конференції взяло понад 150 учасників (науковці, викладачі, студенти, представники громадськості, економісти, архітектори, будівельники, архівісти, краєзнавці, журналісти) з України, Польщі, Угорщини, Молдови та Сирії. Учасники представляли понад 48 наукових установ, навчальних закладів, архівів, бібліотек і музеїв України, зокрема, Національна академія наук України, Державна архівна служба України, Національна академія державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Одеський національний політехнічний університет, Одеська обласна Рада Миру, Національний університет оборони України імені Івана Черняховського, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Запорізький національний університет, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Центральноукраїнський національний технічний університет, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж, Одеський національний медичний університет, ГО «Спілка краєзнавців Приморська», Національний університет «Одеська морська академія», Державний архів Миколаївської області, Одеський національний морський університет, Кіровоградський обласний краєзнавчий музей, Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека, Запорізька державна інженерна академія, Ягеллонський університет у Кракові, Науково-виробничий центр «Екострой», Одеська національна академія харчових технологій, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Національна спілка журналістів України, Київський науково-методичний центр з охорони, реставрації та використання

пам'яток історії, культури і заповідних територій, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, Університет м. Жешув (Польща), Національний університет «Запорізька політехніка», Академія наук Молдови та інші.

На конференції виступили з доповідями не лише історики, але й архітектори, будівельники, інженери, економісти, архівісти, журналісти, археологи, філологи, мистецтвознавці, краєзнавці. З-поміж учасників конференції: 24 доктори наук, з них: 12 докторів історичних наук, 6 докторів технічних наук, доктор політичних наук, 2 доктори архітектури, 2 доктори філософських наук, доктор мистецтвознавства; 53 кандидати наук, з них: 27 кандидатів історичних наук, 8 кандидатів технічних наук, 6 кандидатів архітектури, 3 кандидати філологічних наук, 4 кандидати педагогічних наук, кандидат економічних наук, кандидат філософських наук, 2 кандидати психологічних наук, кандидат юридичних наук.

18 вересня 2020 р. за круглим столом зібралися науковці і фахівці для обговорення в партнерській взаємодії проблемних питань української історії. Було прийнято резолюцію, в якій викладені рекомендації зовнішнього оргкомітету, громадським організаціям і державним установам щодо подальшої наукової роботи. Зокрема було рекомендовано розширити коло актуальних питань як в проблемному, дискусійному, так і в тематичному і хронологічному аспектах, звернути особливу увагу на розвиток і зміцнення міжнародної співпраці між науковими і навчальними закладами у сфері реалізації спільних проєктів, наукової, дослідницької і освітньої діяльності, обміну науковцями, викладачами і студентами; провести наступну VI Міжнародну науково-практичну конференцію у 2023 р.; продовжити співпрацю, ініціювати проєкти, організувати наукові дослідження з органами місцевого самоврядування з питань охорони історико-архітектурної спадщини Одеси; популяризувати ідеї збереження пам'яток архітектури серед молоді; взяти участь у програмі реставрації та збереження історичного центру м. Одеси і науково-практичній конференції «Збереження історичної забудови центра Одеси шляхом включення до основного Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО»; провести робочі зустрічі з Національною спілкою журналістів України щодо сприяння популяризації української мови.

Всім учасникам конференції організаторами були відправлені іменні сертифікати про участь у V Міжнародній науково-практичній конференції «Південь України у вітчизняній та європейській історії» [8; 9].

Отже, V Міжнародна науково-практична конференція «Південь України у вітчизняній та європейській історії» в м. Одесі пройшла на високому науковому рівні з дружнім обміном думками. Дана конференція є історичною, проте в ній взяли участь архітектори, будівельники, інженери, археологи, філологи, економісти, мистецтвознавці, краєзнавці. Кількість учасників і тематика виступів засвідчує вдалість вибору теми конференції, її актуальність, історичне значення. Конференція має широкий науковий резонанс. Саме міждисциплінарність є однією з яскраво виражених прикмет сьогодення, за якою майбутнє наукових досліджень і розвитку вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Верменич Я. В. Південна Україна на цивілізаційному пограниччі / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України, Відділ історичної регіоналістики. Київ : Інститут історії України, 2015. 482 с.
2. Південь України у вітчизняній та європейській історії. The South of Ukraine in the National and European history: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції : [зб. наук. праць] (17-18 вересня 2020 р., м. Одеса) / ред. кол.: В. Л. Цубенко, А. В. Ковров, Хмарський В. М. [та ін.]. Одеса : Екологія, 2020. 456 с.